

ELEKTROŞOK SİLAHI VE ÇOKLU İŞKENCEYE MARUZ KALMA (OLGU SUNUMU)

Elif **TURAN**¹, Zeki **PARLAK**², Nilgün **SAYMAN**³, Umit **BİCER**⁴, Sebnem **KORUR FİNCANCI**⁴

¹*Türkiye İnsan Hakları Vakfı, , Diyarbakır*

²*Türkiye İnsan Hakları Vakfı, , Diyarbakır*

³*Kocaeli Üniversitesi Kocaeli Tıp Fakültesi, , Kocaeli*

⁴*Türkiye İnsan Hakları Vakfı, , İstanbul*

“İşkence ve diğer kötü muamele uygulamaları” mutlak yasak olarak insanlığa karşı işlenen suçlar kapsamında nitelendirilmesine karşın farklı yöntemler ve amaçlarla yaygınlaşarak uygulanmaya devam etmektedir.

Son yıllarda saldırgan kişileri etkisiz hale getirmek amacıyla geliştirildiği belirtilen yeni silahlar, devletler tarafından yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Elektroşok silahları da kişiye önemli ölçüde zarar vermeksizin yüzeysel kas fonksiyonlarında ağrıya neden olan bir elektrik akımı verilerek kişiyi hareketsiz kılmayı amaçlayan ve öldürücü olmadığı belirtilen yeni silahlar kapsamında sunulmaktadır. Buna karşın literatürde bu silahların kullanımına bağlı ölüm olguları yer aldığı gibi elektroşok silahlarının kolluk görevlileri tarafından kullanılması Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Komitesi tarafından işkence olarak tanımlanmaktadır.

Öyküde koçbaşı ile evlerinin kapısı gece yarısı kırılarak baskına maruz kalan olgu ve annesi polislerin fiziksel şiddetine maruz kaldıklarını, olgunun plastik ters kelepçe ile hareketsiz hale getirildikten sonra vücudunun farklı bölgelerine elektroşok silahı ile elektrik akımı verildiği yer almaktadır. Öldürme tehdidi, yakınlarına işkence uygulanmasına tanık olma gibi yöntemlere de maruz bırakıldığını, 4 gün göz altında tutulduktan sonra serbest bırakıldığını aktarmıştır. Olgu elektroşok silahının uygulandığı bölgede ağrı, kasılma ve titreme hissettiğini, cildinden yanık kokusu aldığını, yanık kokusunun 1-2 gün idrar yaparken devam ettiğini belirtmiştir. Fizik muayenede ensede saçlı deri sınırında dağınık noktasal tarzda, sağ lumbal bölgede 2-3 cm uzunluğunda eşit aralıklarla paralel yerleşmiş lineer, kol ekstansör yüz ve bacak arka yüzlerde üzeri kahverengi krutlu dağınık yerleşimli yüzeysel erozyonlar gözlenmiştir. Ciltte gözlenen lezyonların yerleşimi ve özellikleri sonrası alınan uzman görüşü aktarılan elektroşok silahı kullanımı öyküsüyle uyumlu bulunmuştur.

İstanbul Protokolü'nde belirtilen etik ilkeler ve mesleki standartlara göre yapılacak değerlendirmeler yeni kullanılan işkence araçlarıyla yapılan iddiaların aydınlatılması ve işkencenin önlenmesi için önemlidir.

Anahtar Kelimeler

Elektroşok silahı, İşkence, İstanbul Protokolü